

PÄÄTÖSLUETTELO

Hollolan seurakunnan kirkkoneuvoston tiistaina 23.5.2023 pidetyn kokouksen tarkastettu pöytäkirja on nähtävänä 24.5. – 7.6.2023 ma-pe klo 9.00 – 12.00 kirkkoheranvirastossa.

- § 98 Kokouksen avaaminen
- § 99 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
- § 100 Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta
- § 101 Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen
- § 102 Johtavan kasvatuksen työntekijän valinta
- § 103 Oikaisuvaatimus
- § 104 Tilintarkastuskertomus vuodelta 2022 ja vastuuvapaudesta päättäminen
- § 105 Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2024- 2026 (Ns.raamibudjetti)
- § 106 Hollolan seurakunnan johtavan suntion valinta
- § 107 Hämeenkosken kappeliseurakunnan nimikkolähettisopimus
- § 108 Irtisanoutuminen
- § 109 Päätös sivutoimiluvasta
- § 110 Diakonian viran täyttäminen
- § 111 Muut asiat
- § 112 Aloiteasiat
- § 113 Ilmoitusasiat
- § 114 Kokouksen päättäminen ja muutoksenhakuoikeudesta ilmoittaminen

Hollolassa 23.5.2023

Timo Huttunen
kirkkoherra

KIRKKONEUVOSTO

Aika	Tiistai 23.5.2023 klo 17.00 – 20.23 Kokouksen aikana pidettiin tauko klo 18.16 – 18.27
Paikka	Sovituksenkirkko, kokoustila Mooses
Puheenjohtaja	Huttunen Timo, kirkkoherra
Jäsenet	Aakala Seija Carlson Vesa-Pekka Juselius Jarkko Kaalikoski Sirpa Kuoppa Tarja Kähkönen Esa Nieminen Essi Parikka Leena Sinivaara Lea Valkeavuori Virve, poistui kokouksesta klo 18.27, saapui takaisin kokoukseen klo 19.10.
Varajäsenet	Hyytiä Henna Ojala Risto
Muut läsnäolijat	Rantanen Lasse, kirkkovaltuuston puheenjohtaja Hukkanen Paula, talouspäällikkö Kokko Keijo, kiinteistöpäällikkö Alander Satu, hallintopastori Mattila Anni, nuorten vaikuttajaryhmän edustaja Rajala Riitta, johdon sihteeri, sihteeri
Poissa	Anttonen Raine Kotiaho Pekka, varapj. Ahlgrén Kirsi, kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja Jyrkkä Kaija, Kärkölen kappeliseurakunnan vt. kappalainen Lappalainen Jari, Kuhmoisten kappeliseurakunnan vt. kappalainen Pelkonen Ari, kappalainen Saarnio Kristian, Padasjoen kappeliseurakunnan vt. kappalainen Ruonakoski Leevi, Hämeenkosken kappeliseurakunnan kappalainen

§ 98 Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja piti alkuhartauden ja avasi kokouksen.

§ 99 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Esitys: Todetaan kokous laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 100 Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta

Esitys: Valitaan pöytäkirjantarkastajat ja ääntenlaskijat.

Päätös: Tehtäviin valittiin Nieminen Essi ja Parikka Leena.

§ 101 Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Esitys: Työjärjestykseksi hyväksytään esityslista.

Päätös: Esityslista hyväksyttiin työjärjestykseksi siten, että pykäläksi 107 lisättiin "Hämeenkosken kappeliseurakunnan nimikkolähettisopimus", pykäläksi 108 "Irtisanoutuminen", pykäläksi 109 "Päätös sivutoimiluvasta" ja pykäläksi 110 "Diakonian viran täyttäminen". Siitä eteenpäin pykälien järjestysnumeroita kasvatettiin neljällä.

§ 102 Johtavan kasvatuksen työntekijän valinta

(henkilöstöasia)

Esitys: Hollolan seurakunnan johtavaan kasvatuksen työntekijän virkaan valitaan Markku Petlin, 1. varasijalle Stella Björkholm ja 2. varasijalle Jukka Jylhä. Virassa on 6 kuukauden koeaika. Ennen työn vastaanottamista valitun on esitettävä lääkärintodistus työkelpoisuudesta sekä rikosrekisteriote (Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä). Virassa on kuuden kuukauden koeaika.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Tästä päätöksestä voi esittää oikaisuvaatimuksen KL 24:3 ja KL 24:6 mukaan.

Esittelijä:
Kirkkoherra Timo Huttunen
Keskuskatu 2
15870 Hollola
Puh 044 5246195
Sähköposti timo.huttunen@evl.fi

§ 103 Oikaisuvaatimus

(henkilöstöasia)

§ 104 Tilintarkastuskertomus vuodelta 2022 ja vastuuvapaudesta päättäminen

Kirkkojärjestyksen 15 luvun 8 pykälän mukaan ”Seurakunnan ja seurakuntayhtymän tilintarkastajan on tarkastettava viimeistään toukokuun loppuun mennessä hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.”

Tilintarkastus on toteutettu Teams-yhteyden avulla huhtikuussa 2023 ajalla 17.4.-24.4.2023. Tilintarkastuskertomus on annettu 24.4.2023. Vastuullinen tilintarkastaja on HT-, JHT- tilintarkastaja Helge Vuoti.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä tilintarkastuskertomuksesta:

”Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä. Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Hollolassa 24.4.2023

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö
Helge Vuoti HT, JHT”

Lapsivaikutusten arviointi (KJ 23 luku 3 §):

Lapsen edun edistämiseksi kirkollisen viranomaisen on päätöksen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon sen vaikutukset lapsiin. Vaikutusten arvioinnin tekee se viranomainen, joka käsittelee asiaa ensimmäisenä.

Päätöksellä ei ole välitöntä vaikutusta lapsiin.

Esitys:

Kirkkoneuvoston taloudellinen jaosto merkitsee tiedoksi tilintarkastuskertomuksen ja esittää, että kirkkoneuvosto esittää, että kirkkovaltuusto päättää

- tilinpäätöksen hyväksymisestä ja
- vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Taloudellisen jaoston päätös 2.5.2023, § 28:

Esitys hyväksyttiin.

Kirkkoneuvoston päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Liitteet: Hollolan seurakunta tilintarkastuskertomus 2022 (LIITE 2)

Tästä päätöksestä ei voi esittää oikaisuvaatimusta kirkkolain 24 luvun 5. pykälän perusteella.

Esittelijä:
Talouspäällikkö Paula Hukkanen
Keskuskatu 2
15870 Hollola
puh. 044 524 6250

§ 105 Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2024- 2026 (Ns.raamibudjetti)

Talousarviossa sekä siihen liittyvässä toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kolmeksi vuodeksi. Talousarvio on toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviovuosi (tilikausi) on kalenterivuosi. Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan.

Kirkkojärjestyksen 12. luvun 4. pykälän mukaan ”Seurakunnan talousarviossa tulee myöntää kappelineuvoston käytettäväksi varoja kappeliseurakunnassa tapahtuvaa toimintaa varten”.

Talousarvioon otetaan tehtävien hoitamisen ja toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviossa on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Määrärahat ja tuloarviot otetaan talousarvioon bruttomääräisinä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. (KJ 15:2, 3 kohta) Samaa rakennetta noudatetaan myös toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä tilinpäätökseen sisältyvissä talousarvion toteutumisvertailuissa. Seurakuntien tilinpäätöksen rakennetta on uudistettu ja talousarvio noudattelee uusitun rakenteen mukaista muotoa.

Kirkkovaltuuston on hyväksyttävä seurakunnan talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma viimeistään edellisen vuoden joulukuussa. (KJ 15:3)

Seurakuntatalouden taloutta on hoidettava hyväksytyyn talousarvion mukaan. Talousarvio sitoo hallintoelimiä ja henkilöstöä. Se on samalla näiden ohjauksen ja valvonnan väline. Sitovuus tarkoittaa, että varoja ei saa käyttää muihin kuin talousarviossa osoitettuihin tarkoituksiin eikä enempää kuin niihin on osoitettu. Talousarvion sitovuus koskee myös toiminnallisia tavoitteita ja tuloarvioita.

Seurakunnan tilinpäätös vuodelta 2022 jäi alijäämäiseksi ja vaarana on alijäämän syntyminen myös tulevina vuosina isojen toimintakulujen vuoksi. Lisäksi vallitsevassa taloustilanteessa on paljon epävarmuustekijöitä ja ennakoimattomissa olevia asioita Seurakunnan budjettiraami vuosille 2024-2026 tulee olla sellainen, jonka kautta seurakunnan arvioitu tulos ei jäisi alijäämäiseksi huolimatta kasvavasta kustannuspaineesta erityisesti kiinteistöiden ja henkilöstökulun osalta.

Budjettiraamin haasteena on ennakoinnin vaikeuden lisäksi myös tekniikan mahdollistamat vaihtoehdot – järjestelmistä saa rajallisen vertailusarakkeen suoraan raporteille. Vertailuluku voi olla esimerkiksi vuoden

x tilinpäätös tai vuoden x talousarvio, jolloin raporteille saadaan suoraan vertailusarake. Mikäli raami on vuoden x talousarvio vähennettynä x %:lla, vertailusaraketta ei välttämättä saa näkyviin.

Seurakunnan isoimmat kuluerät (henkilöstökulu ja kiinteistöjen kulut) ovat usein myös melko joustamattomia. Tämä johtaa siihen, että raami ohjaa toiminnan määrärahojen kaventamiseen, koska leikkausta määrärahaan on mahdoton tehdä ns. kiinteistä sopimuksista. Toisaalta, nimenomaan ensiksi seurakunnan tulee määrittää mitä ja missä toimintaa järjestetään, jonka jälkeen on helpompi linjata niin henkilöstö kuin kiinteistöresursseja.

Henkilöstökulun vähentämistoimien osalta haasteena on vielä kesken-eräinen henkilöstösuunnitelmapirosessi, joten ohjaavaa asiakirjaa ei vielä ole käytettävissä vuoden 2024 suunnitteluun täysimääräisenä. Näin ollen henkilöstökulun osalta ei voida olettaa ratkaisevia säästötoimia vuodelle 2024, erityisesti siksi, että työehtosopimusneuvottelujen mukaisten palkkaratkaisujen vaikutus nostaa seurakunnan henkilöstökulua.

Kiinteistökulujen hallinnassa ratkaisevaa on kiinteistöjen määrä ja siihen ohjaavana asiakirjana on vuonna 2022 hyväksytty Kiinteistöstrategia. Toimenpiteet strategian mukaisissa asioissa ovat kuitenkin usein pitkäkestoisia ja talouden kannalta hyöty tulee vuosien kuluttua. Kokonaisuudessaan seurakunnan on pystyttävä turvaamaan monipuolinen seurakuntaelämä koko laajalla seurakunnan alueella siten, että taloudellinen tasapaino saadaan säilymään.

Monipuolisen toiminnan mahdollistavina tekijöinä ovat ammattitaitoinen ja hyvinvoiva henkilöstö sekä terveet kiinteistöt. Seurakunnan on pystyttävä kilpailukykyisenä ja houkuttelevana työnantajana, jotta sillä on osaava henkilöstö toteuttamassa toiminnan eri variaatioita. Näin ollen näitä seurakunnan suurimpia kulueriäkään ei voi supistaa liian nopealla tahdilla. Lisäksi toimintaperiaatteena tulisi olla aina toiminnan uudelleen arviointi siten, että uuden toiminnan lisäksi ei pidettäisi kaikkea aiempaa voimassa vaan seurakunnassa kyettäisiin keskittämään sen resursseja tehokkaammin ja tarkoituksenmukaisemmin. Toiminnan painopisteen johtaminen vuosittain seurakunnan strategiasta pyrkii vastaamaan mm. tähän haasteeseen. Toiminnan painopisteen asettamista tehdään ensimmäisen kerran vuoden 2024 toimintasuunnitelmiin.

Yleinen taloustilanne

Valtionvarainministeriön kevätkatsauksessa (23.3.2023) ennustetaan talouden kasvun olevan erittäin hidasta: *Vuonna 2023 kotitaloudet*

vähentävät kulutusmenojaan nopean inflaation ja korkojen nousun seurauksena ja BKT supistuu 0,2 prosenttia. Inflaation hidastumisen ja palkankorotusten myötä ostovoima kääntyy kasvuun vuoden 2023 aikana. Suomen talous kasvaakin jälleen vuosina 2024 ja 2025 1,3 ja 1,6 prosenttia. Talous ei kuitenkaan palaudu aiemmin ennakoidulle kasvu-uralle, sillä Venäjän hyökkäyssodalla on talouteen pidempiaikaisia vaikutuksia. Ennusteeseen liittyy huomattavan paljon epävarmuutta. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa voi saada käännteitä, joilla on merkittäviä ja nopeasti leviäviä vaikutuksia myös talouteen. Korkojen ja hintojen nousu on vähentänyt kulutusta ja asuntokauppojen määrää huomattavasti, tällä voi olla suurempia negatiivisia vaikutuksia kuin mitä ennusteessa on oletettu.

Vuonna 2023 työttömyysaste nousee 7 prosenttiin. Työttömyys kasvaa erityisesti rakentamisessa. Vuodesta 2024 alkaen työllisyystilanne kuitenkin parantuu kysynnän kääntyessä kasvuun. Työllisyysaste nousee vuoteen 2025 mennessä 74,2 prosenttiin. Samoin työttömyysaste kääntyy uudelleen laskuun ja laskee vuonna 2025 6,6 prosenttiin.

Inflaatio oli keskimäärin 7,1 prosenttia vuonna 2022 ja vuoden 2023 osalta sen ennustetaan alenevan hieman ja olevan noin 5,5 prosenttia. Inflaatio hidastuu 2,4 prosenttiin vuonna 2024 ja alenee entisestään vuonna 2025 ollen ennusteen mukaan 1,6 prosenttia.

Työttömyyden kehitys

Työttömyysasteen ennuste vuoden 2023 osalta on 7,0 prosenttia ja sen ennustetaan alenevan aavistuksen 6,6 prosenttiin vuoteen 2025 mennessä. Maaliskuussa 2023 seurakunnan kuntien työttömyysluvut ovat seuraavat: Hollola 7,3 prosenttia, Kärkölä 7,9 prosenttia, Padasjoki 12,1 prosenttia ja Kuhmoinen 9,5 prosenttia.

Seurakunnan taloudellinen tilanne

Hollolan seurakunnan teki 375 880 euroa alijäämäisen tuloksen vuonna 2022, edellisen vuoden (2021) ylijäämä oli vain 18 767 euroa. Seurakunnan kirkollisverokertymä pysyi hyvällä tasolla. Alijäämän syntyyn vaikutti poistosuunnitelman tarkistuksen (1.1.2021) vuoksi tilapäisesti vuosille 2021 ja 2022 normaalia suuremmat poistot sekä toimintakulujen määrä suhteessa toimintatuottoihin ja muihin seurakunnan tuloihin.

Vuoden 2023 alusta alkaen seurakunnan veroprosentti on ollut 1,7%. Veroprosentin laskeminen 0,05 prosenttiyksiköllä ei näytä vaikuttavan seurakunnan verotuloihin vaan niiden taso on pysynyt vuoden 2022 tasolla. Veroprosentin laskemispäätös tehtiin Kirkkohallituksen suosituksesta ja Valtionvarainministeriön laskeman perusteella, koska

hyvinvointialueiden muodostamisen vuoksi veropohjaan tehtiin muutoksia, joka olisi aiheetta korottanut seurakunnan verotuloja, ilman veroprosentin laskemista.

FCG on tehnyt seurakunnille verotuloennusteen, jonka mukaan Hollolan seurakunnan kirkollisverotulot kasvaisivat 1,4% ja 0,7% välillä vuosittain vuosina 2024-2026. Talousarviossa ja toimintasuunnitelmissa ennustetaan kirkollisverotulon kasvavan yhden prosentin vuodessa sekä talousarviovuonna että suunnitteluvuosina.

Seurakunnan jäsenmäärä on vähentynyt tasaisesti vuosien 2017–2022 aikana. Jäsenten ikärakenne selittää osittain negatiivista jäsenkehitystä, syntyvyys on seurakunnan alueella huomattavasti pienempää kuin kuolleisuus. Jäsenmäärän aleneminen ei vielä lähivuosina leikkaa kirkollisverotuottoa, joka johtuu siitä, että samanaikaisesti jäsenten verotettavatulo kasvaa ja siten kirkollisverotuoton pohjana oleva ansiosumma ei alene.

Evankelis-luterilaisen kirkon sopimusosalalla on sovittu uusista virka- ja työehtosopimuksista vuosille 2023–2025. Vuoden 2024 palkkoja tarkistetaan 1.2 lukien vähintään 2,5 prosentilla. Vuoden 2023 aikana Kirkon työmarkkinalaitos tekee palkkatasoselvitystä, jonka on tarkoitus valmistua 30.11.2023 mennessä. Palkkatasoselvityksen ennakoidaan nostavan palkkoja enemmän kuin aiemmin sovittu 2,5%. Talousarvioon lasketaan palkkojen tarkistusvara 3,5 % palkankorotusten varalta varovaisuuden periaatetta noudattaen.

Henkilöstön koulutussuunnitelma vahvistetaan vuosittain. Seurakunta pyrkii tulevaisuudessa luomaan työntekijöillensä kullekin oman oppimispolun, joka palvelee työntekijöiden kehittymistä ja siten myös seurakunnan toimintaa. Talousarvioon varataan vuodelle 2024-2026 koulutusmenoihin 60 000 euroa vuodessa, jotta taataan työntekijöiden osaamisen hyvä taso.

Talousarvion laadinnan erityispiirteet vuodelle 2024

Seurakunnan vuonna 2022 hyväksytty strategia tullaan huomioimaan talousarvio- ja toimintasuunnitelmissa. Kirkkoneuvosto asetti vuodelle 2024 painopisteeksi ”Olemme rohkeita” Ja vuodelle 2025 ”Kannamme vastuuta”. Työalojen toimintasuunnitelmien tulee noudattaa valittua painopistettä.

Toimintasuunnitelmien suunnittelussa huomioidaan myös keväällä 2023 kerätyn osallistavan budjetoinnin kyselytutkimuksen vastaukset.

Varsinaisesta euromääräisestä raamista kirkkoneuvoston taloudellinen jaosto kävi lähetekeskustelua 2.5.2023 kokouksessaan talousarvioraamin 2024 osalta. Keskustelussa todettiin, että seurakunnan ei ole mahdollista tehdä lyhyellä aikavälillä isoja vähennyksiä henkilöstökuluun, erityisesti tilanteessa, jossa Kirkon työmarkkinalaitoksella on käynnissä selvitys palkoista, joka todennäköisesti tulee nostamaan palkkasummaa entisestään. Kiinteistöjen osaltakin kiinteiden kulujen alentaminen on hankalaa. Sekä henkilöstösuunnitteluun että kiinteistöjen kulun hallitsemiseen tarvitaan riittävän konkreettiset suunnitelmat ja strategia käytännön toimenpiteiden tueksi.

Seurakunta tavoittelee nollatulosta ja laskennallisesti se tarkoittaa toimintakulujen vähentämistä 9,5 % (poislukien henkilöstökulu).

Talousarviosuunnitelu tehdään muualla paitsi kappeleissa kahdessa osassa: ensiksi muodostetaan toimintasuunnitelmat, jotka tulevat kommentoitavaksi elokuun kirkkoneuvostoon. Sen jälkeen elokuussa asetetaan varsinaiset eurot. Tiukka raami edellyttää, että kaikkea aiempaa toimintaa ei toteuteta, vaan vuonna 2024 tehdään asioita uudella tavalla ja vähemmän. Kappeleiden osalta talousarvio- ja toimintasuunnitelma käsitellään aiempien vuosien tapaan yhdessä kokouksessa. Henkilövaihdokset kappeleissa ovat yksi syy, miksi kappelien osalta toimitaan toisin kuin muiden työalojen.

Lapsivaikutusten arviointi (KJ 23 luku 3 §):

Lapsen edun edistämiseksi kirkollisen viranomaisen on päätöksen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon sen vaikutukset lapsiin. Vaikutusten arvioinnin tekee se viranomainen, joka käsittelee asiaa ensimmäisenä. Päätöksellä voi olla lapsiin vaikutusta kasvatustyön määrärahojen ohjaamisen osalta.

Valmistelu: Talouspäällikkö Paula Hukkanen

Esitys:

Kirkkoneuvosto hyväksyy talousarvion suunnittelutyön taloudellisiksi kehyksiksi ja vuoden 2024 toimintasuunnitelman ja talousarvion sekä vuosien 2025–2026 toiminta- ja taloussuunnitelmien periaatteiksi seuraavaa:

TUOTOT JA TULOT:

- Toimintatuotot arvioidaan varovaisuuden periaatteella ja niissä laskennallisena lukuna käytetään vuoden 2022 toteumaa vähennettynä kertaluontoisilla tuloilla.

- Kirkollisverotulon ennustetaan nousevan noin yksi prosentti vuodessa vuosina 2024-2026.
- Kertaluontoisia tuottoja omaisuuden myynnistä ei ole tiedossa, puunmyyntituotot arvioidaan seurakunnan metsänhoitosuunnitelman mukaisina.
- Sijoitustuottojen arvioinnissa käytetään varovaisuuden periaatetta.

KULUT:

- Vuoden 2024 henkilöstömenoihin varataan tuloratkaisun mukaiset palkkamäärärahat. Palkankorotuksiin varaudutaan 3,5% tason mukaisesti, joka on yksi prosenttiyksikkö enemmän kuin alun perin sovittu palkankorotustaso. KirVesTessissä sovittu palkankorotustaso vuodelle 2024 voi muuttua, kun selvitys palkkojen kilpailukyvyistä valmistuu vuoden 2023 lopulla.
- Henkilöstön kouluttamiseen ja osaamisen kehittämiseen varataan maksimissaan vuoden 2023 talousarvion mukainen määräraha.
- Toimintakulujen määrittäminen, pois lukien palkkamenot:
 - o Toiminnan määrärahaesityksien raamina on vuoden 2023 talousarviomääräraha vähennettynä vähintään 9,5 %.
 - o Raamia korkeampaa määrärahaa on perusteltua esittää seuraavissa tilanteissa:
 - Tukitoiminnon sopimusten hintaan ei ole mahdollisuutta vaikuttaa hintaa alentavasti lyhyellä aikavälillä. Tällöin on hyvä kirjata talousarvioon suunnitelma siitä, miten sopimuksia mahdollisesti tarkastellaan tulevaisuudessa kohtuullisen hintatason säilyttämiseksi.
- Vuosien 2024–2026 investointitarve arvioidaan vahvistetun kiinteistöstrategian ja seurakunnan taloudellisen kantokyvyn mukaan.
- Vuosien 2025 ja 2026 taloussuunnitelmat tehdään vuoden 2024 rahan arvossa ja inflaatiota ei huomioida.
- Suunnitelmassa käytetään 1,70 veroprosenttia ja Kirkkohallituksen arviota valtionrahoituksen määrästä.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Liitteet: 1, Ennuste TP 2023 (LIITE 3)
2, Tasapainotilan laskelma 2024 (LIITE 4)
3, Raami toimintakulut kustannuspaikoittain 2024 (LIITE 5)

Tästä päätöksestä voi esittää kirkollisvalituksen KL 24:4 ja KL 24:6 mukaan.

Esittelijä:
Talouspäällikkö Paula Hukkanen
Keskuskatu 2
15870 Hollola
puh. 044 524 6250
Sähköposti: paula.hukkanen@evl.fi

§ 106 Hollolan seurakunnan johtavan suntion valinta

(henkilöstöasia)

- Esitys:** Valintatyöryhmä esittää yksimielisenä kirkkoneuvostolle työhakemuksen, haastattelujen ja niiden myötä tehdyn kokonaisarvioinnin perusteella Sakari Kivistöä valittavaksi johtavan suntion toistaiseksi voimassa olevaan tehtävään 1.7.2023 alkaen tai sopimuksen mukaan. Varalle esitetään Mari Antilaa.
Ennen työn vastaanottamista valitun on esitettävä lääkärintodistus työkelppoisuudestaan.
- Päätös:** Esitys hyväksyttiin.
- Liitteet:** Tehtäväkuvauslomake (LIITE 6)

Tästä päätöksestä voi esittää oikaisuvaatimuksen KL 24. luvun mukaisesti.

Esittelijä:
Kiinteistöpäällikkö Keijo Kokko
Keskuskatu 2
15870 Hollola
Puh. +358 40 591 2431
Sähköposti: keijo.kokko@evl.fi

§ 107 Hämeenkosken kappeliseurakunnan nimikkolähettisopimus

Hämeenkosken kappeliseurakunnalla on ollut voimassa oleva kummisopimus Suomen lähetysseuran kanssa, jolla on tuettu dalit-tyttöjen koulutusta Nepalissa. Projekti tuli päätökseen seurakunnan tukien osalta vuoden 2022 lopussa.

Hämeenkosken kappeliseurakunnan kappelineuvosto on päättänyt (2.5.2023 § 25) esittää uutta nimikkolähettisopimusta. Kappeliseurakunnalla on talousarviossa varattuna tähän tarvittava rahoitus.

Hämeenkosken kappeliseurakunnan kappelineuvoston esitys kuuluu seuraavasti:

1. Hollolan seurakunta solmii nimikkokummisopimuksen (Hämeenkosken kappeliseurakunta) Suomen lähetysseuran kanssa ”Nepal: Tuemme vammaisten lasten ja nuorten koulututusta ja työllistymistä”. Sopimuksen määrä on 600 euroa vuodessa.
2. Valtuutetaan kirkkoherra Timo Huttunen ja lähetyspappi Katja-Margit Takatalo allekirjoittamaan sopimus.
3. Sopimuksen yhteyshenkilöksi nimetään Hämeenkosken kappalainen ja Hollolan seurakunnan lähetyspappi.

Valmistelu: Kirkkoherra Timo Huttunen

Lapsivaikutusten arviointi (KJ 23:3):

Lapsen edun edistämiseksi kirkollisen viranomaisen on päätöksen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon sen vaikutukset lapsiin. Vaikutusten arvioinnin tekee se viranomainen, joka käsittelee asiaa ensimmäisenä.

Asialla on painavaa merkitystä nepalilaisten lasten ja nuorten asemaan.

Esitys:

1. Hollolan seurakunta solmii nimikkokummisopimuksen (Hämeenkosken kappeliseurakunta) Suomen lähetysseuran kanssa ”Nepal: Tuemme vammaisten lasten ja nuorten koulututusta ja työllistymistä. Sopimuksen määrä on 600 euroa vuodessa.
2. Valtuutetaan kirkkoherra Timo Huttunen ja lähetyspappi Katja-Margit Takatalo allekirjoittamaan sopimus.
3. Sopimuksen yhteyshenkilöksi nimetään Hämeenkosken kappalainen ja Hollolan seurakunnan lähetyspappi.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Tästä päätöksestä voi esittää oikaisuvaatimuksen KL 24 mukaan.

Esittelijä:
Kirkkoherra Timo Huttunen
Keskuskatu 2
15870 Hollola
Puh 044 5246195
Sähköposti timo.huttunen@evl.fi

§ 108 Irtisanoutuminen

(henkilöstöasia)

§ 109 Päätös sivutoimiluvasta

(henkilöstöasia)

§ 110 Diakonian viran täyttäminen

Hollolan seurakunnasta vapautuu diakonian virka irtisanoutumisen johdosta.

Kirkkoherra ja johtava diakonian viranhaltija ovat tarkastelleet täytettävän diakonian viran tehtävänkuvaavaa, ja määrittelevät tehtävän kuvan seuraavalaisesti:

Viran tehtäviin kuuluu diakoniatyö Hämeenkosken kappeliseurakunnan ja kantaseurakunnan alueella. Työ sisältää taloudellista avustamista, koti- ja hoivakotikäyntejä, seurakunnan lähimmäispalvelukävijöiden ohjaamisen, saattohoito- ja kriisipäivystystä sekä tapahtumajärjestelyjä.

Viran kelpoisuusehtona on kirkkohallituksen hyväksymä diakonian pätevyys. Palkkaus on kirkon virkaehtosopimuksen vaatavuusryhmän 502 mukainen. Virka tulee ottaa vastaan 1.10.2023 tai sopimuksen mukaan.

Valitun tulee olla konfirmoitu evankelisluterilaisen kirkon jäsen. Virassa on 6 kuukauden koeaika.

Hakuprosessissa mukana olevan henkilöstön ja luottamushenkilöiden tulee huomioida seuraavaa:

Virantäyttöasiakirjoihin, esim. hakemuksiin ja yhteenvedoihin, saattaa sisältyä hakijaa koskevia arviointeja tai henkilön terveydentilaan, yksityiselämään tai harrastuksiin liittyviä tietoja. Tällaiset tiedot ovat salaisia (julkisuuslaki 24 § kohdat 26, 29 ja 32) ja kirkkolain em. kohtien mukaan sekä seurakunnan viranhaltijoiden, että luottamushenkilöiden vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia asioita.

Julkisuuslain salassapitosäännöksistä tulee tiedottaa kaikille virantäyttöön osallistuville henkilöille. Asiasta päättävien tulee huolehtia siitä, etteivät lain mukaan salassa pidettävät tiedot tule ulkopuolisten tietoon (julkisuuslaki 23 §). Vaitiolovelvollisuuden rikkomisen seuraamuksista on säädetty julkisuuslain 35 §:ssä.

Lapsivaikutusten arviointi

Kirkkojärjestys 23 luku 3 §:

Lapsen edun edistämiseksi kirkollisen viranomaisen on päätöksen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon sen vaikutukset lapsiin. Vaikutusten arvioinnin tekee se viranomainen, joka käsittelee asiaa ensimmäisenä. Lapsella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta.

Tällä viralla ei ole erityisen suuria vaikutuksia lasten ja nuorten asemaan.

Esitys:

Hollolan seurakunnan diakonian viranhaltijan virka julistetaan haettavaksi. Virka tulee ottaa vastaan 1.10.2023 tai sopimuksen mukaan. Virkaan valittavalla tulee olla kirkkohallituksen päättämä diakonian viran pätevyys. Viran tehtäviin kuuluu diakoniatyö Hämeenkosken kappeliseurakunnan ja kantaseurakunnan alueella. Työ sisältää taloudellista avustamista, koti- ja hoivakotikäyntejä, seurakunnan lähimmäispalvelukävijöiden ohjaamisen, saattohoito- ja kriisipäivystystä sekä tapahtumajärjestelyjä.

Hollolan seurakunnan diakonian viranhaltijan valintaa varten kirkkoneuvosto asettaa valintaryhmän siten, että

- valintatyöryhmä vastaa avoimen viran ilmoittelusta oleellisissa viestintäkanavissa
- valintatyöryhmä perehtyy hakemusasikirjoihin ja päättää haastatteluun kutsuttavista hakijoista,
- valintaryhmä suunnittelee ja toteuttaa haastattelun, jonka jälkeen arvioi haastatellut hakijat (haastattelut viikolla 32) ja priorisoi heidät valintapäätöstä varten sekä valmistelee päätösehdotuksen kirkkoneuvostolle em. suosituksen mukaisesti,
- valintaryhmän puheenjohtajaksi nimetään kirkkoherra Timo Huttunen, jäseniksi johtava diakonian viranhaltija Anne Hakkarainen sekä yksi kirkkoneuvoston jäsen ja sihteeriksi johdon sihteeri Riitta Rajala.
- valintatyöryhmä pyrkii tuomaan esityksen johtavan diakonian viranhaltijan viran täytöstä kirkkoneuvostoon 15.8.2023.

Valmistelu: Kirkkoherra Timo Huttunen ja johtava diakonian viranhaltija Anne Hakkarainen

Päätös:

Esitys hyväksyttiin lisäyksellä, että valintaryhmän jäseneksi valittiin Tarja Kuoppa.

Tästä päätöksestä ei voi esittää oikaisuvaatimusta KL 24. luvun mukaan.

Esittelijä:
Kirkkoherra Timo Huttunen
Keskuskatu 2
15870 Hollola
Puh 044 5246195
Sähköposti: timo.huttunen@evl.fi

§ 111 Muut asiat

Hollolan seurakunnalle on myönnetty Ympäristödiplomi.

Seurakuntalaiset toivovat, että jatkossakin helatorstaina järjestetään Kuhmoisten Linnavuorella messu klo 12.00.

§ 112 Aloiteasiat

Lea Sinivaara teki aloitteen lapsityön ja kerhojen tilanteesta Kuhmoisissa. Aloite liitettiin pöytäkirjaan.

§ 113 Ilmoitusasiat

a)

Kirkkoherran päätökset annetaan tiedoksi kirkkoneuvostolle:

43/2023	Päätös soveltuvuusarvioinnista
44/2023	Päätös talousarviomäärärahasta
45/2023	Hollolan seurakunnan määräaikainen kanttori
46/2023	Päätös pankin digiasioinnista
47/2023	Hollolan seurakunnan vt. diakoniatyöntekijä
48/2023	Kesätyöntekijän valinta
49/2023	Muutos virkamääräyspyyntöön
50/2023	Virkamääräyspyyntö
51/2023	Virkamääräyspyyntö
52/2023	Työvapaa
53/2023	Osallistuminen Kirkon alat ry:n hallituksen kokoukseen
54/2023	Virkavapaa
55/2023	Todistus päätöksen lainvoimaisuudesta
56/2023	Virkavapaa-anomus

b)

Taluspäällikön päätökset annetaan tiedoksi kirkkoneuvostolle:

25/2023	Kokemuslisä
26/2023	Katrina Asiointi-järjestelmän ja vahva tunnistautumisen hankinta
27/2023	Bussikilpailutus

28/2023	Tehtävänkuvauksen päivitykseen perustuva palkkauksen tarkistaminen
29/2023	Maksuvapautus
30/2023	Maksuvapautus
31/2023	Tehtävänkuvauksen päivitykseen perustuva palkkauksen tarkistaminen
32/2023	Tehtävänkuvauksen päivitykseen perustuva palkkauksen tarkistaminen
33/2023	Tehtävänkuvauksen päivitykseen perustuva palkkauksen tarkistaminen
34/2023	Tehtävänkuvauksen päivitykseen perustuva palkkauksen tarkistaminen
35/2023	Maksuvapautus
36/2023	Palkkapäätös

c)

Kiinteistöpäällikön päätökset annetaan tiedoksi kirkkoneuvostolle:

14/2023	Osallistuminen Kirkon alat ry:n edustajiston sääntömääräiseen kevätkokoukseen
15/2023	Työvapaa
16/2023	Lupa Kuhmoisten kunnalle paikoitustilan rakentamiseen
17/2023	Tehtävänkuvauksen väliaikainen muutos
18/2023	Työsopimuspäätös
19/2023	Lupa paikoitusalueen käyttöön

Kirkkoneuvosto: a) Merkittiin tiedoksi.
b) Merkittiin tiedoksi.
c) Merkittiin tiedoksi.

§ 114 Kokouksen päättäminen ja muutoksenhakuoikeudesta ilmoittaminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen ja totesi, että tiedot muutoksenhakuoikeudesta liitetään kirkkoneuvoston pöytäkirjaan.

Allekirjoitukset:

Timo Huttunen
puheenjohtaja

Riitta Rajala
sihteeri

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty Hollolassa 23.5.2023

Essi Nieminen
pöytäkirjantarkastaja

Leena Parikka
pöytäkirjantarkastaja

Hollolan seurakunta
Kirkkoneuvosto
23.5.2023, § 114

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

1 MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (1054/1993) 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamennettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 104, 110

Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto

Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 24 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pöytäkirjan pykälät:

Alistusasiaa koskeva muutoksenhakukielto

Kirkkolain 24 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka alisteetaan tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen vahvistettavaksi.

Pöytäkirjan pykälät:

Erikseen säädetyt muutoksenhakukiellot

1. Viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain (968/1974) 2 §:ssä tarkoitetussa asiassa eikä saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintoriita-asiana ratkaistavaksi, jos hänellä taikka viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Edellä mainittua sovelletaan vain viranhaltijaan, joka on

jäsenenä sellaisessa viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuintuomiossa, tai sen alayhdistyksessä (kirkkolain 6 luvun 72 § 2 momentti).

2. Muutosta ei saa hakea oikaisuvaatimuksella tai valittamalla päätökseen, joka koskee väliaikaista viran toimituksesta pidättämistä (kirkkolain 24 luvun 14 § 2 momentti).
3. Seurakunnan jäsenellä ei ole oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta päätöksestä, joka koskee toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta;
4. Valittamalla ei saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista (oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentti);
5. Muun lainsäädännön mukaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:

Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot

Hankintaa koskevista seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyksarvon. Kansalliset kynnyksarvot ilman arvonnäköalaa laskettuna ovat:

- 60.000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
- 150.000 € (rakennusurakat);
- 400 000 € (hankintalain liitteen E 1-4 kohdassa tarkoitettut sosiaali- ja terveystoimen palvelut);
- 300.000 € (hankintalain liitteen E 5-15 kohdassa tarkoitettut muut erityiset palvelut) ja
- 500.000 € (käyttöoikeussopimukset).

Pöytäkirjan pykälät:

2 OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:

- Hollolan seurakunnan kirkkoneuvosto

Käyntiosoite: Keskuskatu 2

Postiosoite: Keskuskatu 2, 15870 Hollola

Sähköposti: hollolan.seurakunta@evl.fi

Pöytäkirjan pykälät: 102, 103, 105, 106, 107, 108, 109

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

3 HANKINTAOIKAISU**Hankintaoikaisun tekeminen**

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (hankintalaki 132-135 §). Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikkö: Hollolan seurakunnan kirkkoneuvosto

Käyntiosoite: Keskuskatu 2

Postiosoite: Keskuskatu 2, 15870 Hollola

Sähköposti: hollolan.seurakunta@evl.fi

Pöytäkirjan pykälät:

Hankintaoikaisu on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimussajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:

- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

4 VALITUSOSOITUS

4 a Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomainen ja yhteystiedot:

• Itä-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät:

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Kirkollisvalitus alistusasiassa

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomainen ja yhteystiedot:

• **Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli, pöytäkirjan pykälät:**

Käyntiosoite: Kirkkokatu 10, Mikkelä

Postiosoite: PL 122, 50101 Mikkelä

Sähköposti: mikkeli.tuomiokapituli@evl.fi

• **Kirkkohallitus, pöytäkirjan pykälät:**

Postiosoite: **PL 210, 00131 Helsinki**

Käyntiosoite: **Eteläranta 8, 00131 Helsinki**

Telekopio: **09 1802 350**

Sähköposti: **kirkkohallitus@evl.fi**

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

4 b Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Valitusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksi-antoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankinta-ohjeissa koskevassa kohdassa.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön selailusta päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitettun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.

Markkinaoikeuden yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: **Sörnäistenkatu 1, 00580 HELSINKI**

Käyntiosoite: **Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki**

Telekopio: **029 56 43314**

Sähköpostiosoite: **markkinaoikeus@oikeus.fi**

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa **<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>**.

5 VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET, VALITUSASIAKIRJOJEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksensä tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1383/2018) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 270 € ja markkinaoikeudessa 2 120 €. Käsitelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 240 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6 350 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.